Europa-Parlamentet
2024-2029

Udenrigsudvalget

2024/xxxx(INI)

17.9.2024

UDKAST TIL BETÆNKNING

om menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlig betænkning 2024
(2024/xxxx(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Isabel Wiseler-Lima

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 18

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlig betænkning 2024
(2024/xxxx(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,

– der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention,

– der henviser til artikel 2, 3, 8, 21 og 23 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),

– der henviser til artikel 17 og 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

– der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne og andre FN-traktater og -instrumenter på menneskerettighedsområdet,

– der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder,

– der henviser til FN-konventionen fra 1948 om forebyggelse af og straf for folkedrab og FN's Menneskerettighedsråds resolution 43/29 af 22. juni 2020 om forebyggelse af folkedrab,

– der henviser til FN-konventionen af 18. december 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder,

– der henviser til erklæringen om afskaffelse af alle former for intolerance og forskelsbehandling på grundlag af religion eller tro, fremsat ved FN's Generalforsamlings resolution 36/55 af 25. november 1981,

– der henviser til FN-erklæringen af 18. december 1992 om rettigheder for personer, der tilhører nationale eller etniske, religiøse eller sproglige mindretal,

– der henviser til FN-erklæringen om menneskerettighedsforkæmpere, som blev vedtaget ved konsensus ved FN's Generalforsamlings resolution 53/144 af 9. december 1998,

– der henviser til FN-konventionen af 20. november 1989 om barnets rettigheder og de to valgfrie protokoller hertil, som blev vedtaget den 25. maj 2000,

– der henviser til FN-traktaten om våbenhandel, som trådte i kraft den 24. december 2014, og EU's adfærdskodeks for våbeneksport af 5. juni 1998,

– der henviser til FN's Beijingerklæring fra september 1995,

– der henviser til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling, som blev vedtaget den 25. september 2015, særlig mål nr. 1, 4, 5, 8, 10 og 16,

– der henviser til Europarådets konvention af 4. april 1997 om beskyttelse af menneskerettigheder og menneskelig værdighed i forbindelse med anvendelse af biologi og medicin og tillægsprotokollerne hertil af hhv. 16. maj 2005 om indsatsen mod menneskehandel og 25. oktober 2007 om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug,

– der henviser til Europarådets konvention af 11. maj 2011 til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen), som ikke alle medlemsstater har ratificeret,

– der henviser til protokol nr. 6 til Europarådets konvention af 28. april 1983 om beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder vedrørende ophævelse af dødsstraffen,

– der henviser til Rådets forordning (EU) 2020/1998 af 7. december 2020 om restriktive foranstaltninger over for alvorlige krænkelser af menneskerettighederne[1],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/947 af 9. juni 2021 om oprettelse af instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa[2],

– der henviser til Rådets konklusioner af 23. januar 2024 om EU's prioriteter i FN's menneskerettighedsfora for 2024,

– der henviser til EU-handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati 2020-2024, som Rådet vedtog den 17. november 2020, og midtvejsevalueringen heraf, som blev vedtaget den 9. juni 2023,

– der henviser til Rådets konklusioner om tilpasning af EU-handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati 2020-2024 til den flerårige finansielle ramme for 2021-2027,

– der henviser til EU's handlingsplan om ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i eksterne forbindelser 2021-2025 (EU's kønshandlingsplan III),

– der henviser til EU-strategien for børns rettigheder 2021-2024,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere, som blev vedtaget af Rådet den 14. juni 2004,

– der henviser til EU's retningslinjer for fremme af overholdelse af den humanitære folkeret fra 2005 som ajourført i 2009,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende dødsstraf som ajourført af Rådet den 12. april 2013,

– der henviser til EU's retningslinjer for fremme og beskyttelse af alle

[1] EUT L 410 I af 7.12.2020, s. 1.
[2] EUT L 209 af 14.6.2021, s. 1.

menneskerettigheder for lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner og interseksuelle (LGBTI-personer), som blev vedtaget den 24. juni 2013,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighederne hvad angår ytringsfrihed online og offline, som blev vedtaget af Rådet den 12. maj 2014,

– der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettigheder for så vidt angår ikkeforskelsbehandling i EU's optræden udadtil, som blev vedtaget af Rådet den 18. marts 2019,

– der henviser til EU's menneskerettighedsretningslinjer for sikkert drikkevand og sanitet, som blev vedtaget af Rådet den 17. juni 2019,

– der henviser til de reviderede retningslinjer for en EU-politik over for tredjelande med hensyn til tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, som blev vedtaget af Rådet den 16. september 2019,

– der henviser til de reviderede EU-retningslinjer for dialoger om menneskerettigheder med partnerlande/tredjelande, som blev godkendt af Rådet den 22. februar 2021,

– der henviser til EU's reviderede retningslinjer vedrørende børn og væbnet konflikt, som blev godkendt af Rådet den 24. juni 2024,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. september 2012 med titlen "Demokratiets rødder og bæredygtig udvikling: EU's engagement i civilsamfundet på området eksterne forbindelser" (COM(2012)0492),

– der henviser til Rådets konklusioner af 10. marts 2023 om betydningen af civilsamfundets råderum for beskyttelse og fremme af grundlæggende rettigheder i EU,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1760 af 13. juni 2024 om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 og forordning (EU) 2023/2859[3],

– der henviser til EU's årsberetning om menneskerettigheder og demokrati i verden 2023,

– der henviser til Europa-Parlamentets Sakharovpris for tankefrihed, som i 2023 blev tildelt Jina Mahsa Amini og bevægelsen Kvinde, Liv, Frihed i Iran,

– der henviser til sin beslutning af 15. januar 2019 om EU's retningslinjer og mandatet for EU's særlige udsending for fremme af religions- og trosfrihed uden for EU[4],

– der henviser til sin beslutning af 23. oktober 2020 om ligestilling mellem kønnene i EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik[5],

– der henviser til sin beslutning af 19. maj 2021 om beskyttelse af menneskerettighederne

[3] EUT L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj.
[4] EUT C 411 af 27.11.2020, s. 30.
[5] EUT C 404 af 6.10.2021, s. 202.

og EU's eksterne migrationspolitik[6],

– der henviser til sin beslutning af 8. juli 2021 om den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner (EU's Magnitskij-lov)[7],

– der henviser til sin beslutning af 28. februar 2024 om menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlig betænkning 2023[8] og til sine tidligere beslutninger om tidligere årlige betænkninger,

– der henviser til sine beslutninger om krænkelser af menneskerettighederne, demokratiet og retsstatsprincippet (også kaldet uopsættelige beslutninger), som er blevet vedtaget i henhold til forretningsordenens artikel 150, især de beslutninger, der er vedtaget i 2023 og 2024,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0000/2024),

A. der henviser til, at EU bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne som fastsat i artikel 2 i TEU; der henviser til, at EU's optræden i hele verden er styret af menneskerettighedernes universalitet og udelelighed og af det faktum, at effektiv beskyttelse af og forsvar for menneskerettigheder og demokrati er kernen i EU's optræden udadtil;

B. der henviser til, at konsekvens og sammenhæng overalt i EU's interne og eksterne politikker er afgørende for at opnå en effektiv EU-menneskerettighedspolitik;

C. der henviser til, at demokratiske systemer er de bedst egnede til at sikre, at alle har mulighed for at nyde godt af deres menneskerettigheder; der henviser til, at regelbaseret multilateralisme er det bedste organisatoriske system til at forsvare demokratier;

D. der henviser til, at EU går stærkt ind for og fuldt ud støtter multilateralisme, en regelbaseret verdensorden og de universelle værdier, principper og normer, der er retningsgivende for FN's medlemsstater;

E. der henviser til, at stigningen i autoritære styreformer, illiberalisme og populisme truer den globale regelbaserede orden, beskyttelse og fremme af menneskerettighederne i verden samt de værdier og principper, som EU bygger på;

F. der henviser til, at verdenserklæringen om menneskerettighederne fejrede 75-års jubilæum i december 2023;

G. der henviser til, at legitimiteten af den internationale regelbaserede orden afhænger af efterlevelsen af ordrer fra internationale organer såsom FN's Sikkerhedsråds resolutioner og påbud og afgørelser fra Den Internationale Domstol; der henviser til, at der på verdensplan er stigende trusler mod efterlevelsen af sådanne påbud og afgørelser

[6] EUT C 15 af 12.1.2022, s. 70.
[7] EUT C 99 af 1.3.2022, s. 152.
[8] Vedtagne tekster, P9_TA(2024)0106.

samt generelt af bestemmelserne i folkeretten, menneskerettighedslovgivningen og den humanitære folkeret i forbindelse med nye og igangværende konfliktsituationer;

H. der henviser til, at midtvejsevalueringen i 2023 af EU-handlingsplanen vedrørende menneskerettigheder og demokrati 2020-2024 (som nu er forlænget til 2027) har vist, at der på trods af de fremskridt, der indtil videre er gjort, er behov for at gøre mere, navnlig i lyset af de hidtil usete udfordringer, som verden har oplevet siden planens vedtagelse;

I. der henviser til, at menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundsorganisationer (CSO'er) er helt afgørende partnere i EU's bestræbelser på at sikre og fremme menneskerettighederne, demokratiet og retsstatsprincippet og forhindre konflikter overalt i verden; der henviser til, at regeringer rundt om i verden i stigende grad censurerer menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundsorganisationer, bringer dem til tavshed og chikanerer dem i deres arbejde; der henviser til, at denne adfærd indbefatter foranstaltninger, som omfatter strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP'er), restriktive regeringspolitikker, injuriekampagner, forskelsbehandling, intimidering og vold, herunder henrettelser uden rettergang, bortførelser og vilkårlige anholdelser og tilbageholdelser; der henviser til, at angreb på menneskerettighedsforkæmpere i stigende grad udvides til deres familier og lokalsamfund;

J. der henviser til, at skader på miljøet og virkningerne af klimaforandringer forstærker usikkerhed, marginalisering og ulighed og i stigende grad fortrænger mennesker fra deres hjem eller fanger dem under usikre forhold, hvilket øger deres sårbarhed og bringer deres menneskerettigheder i fare;

Globale udfordringer for demokratiet og menneskerettighederne

1. forsvarer på ny menneskerettighedernes universalitet og udelelighed og det enkelte menneskes iboende værdighed; bekræfter på ny, at det er EU's og dets medlemsstaters pligt at fremme og beskytte demokrati og menneskerettighedernes universalitet overalt i verden;

2. fastholder, at respekt for, beskyttelse af og virkeliggørelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder skal udgøre hjørnestenen i EU's eksterne politik; opfordrer kraftigt EU til med dette for øje at tilstræbe et fortsat ambitiøst engagement for på en strømlinet måde at gøre menneskerettighederne til en central del af alle EU-politikker og fremme overensstemmelsen mellem EU's interne og eksterne politikker på dette område;

3. understreger, at EU skal være fuldstændig parat til at imødegå stigningen i autoritære styreformer, illiberalisme og populisme og de tiltagende angreb på menneskerettighedernes universalitet, demokratiet og den humanitære folkeret;

4. fordømmer den stigende tendens til overtrædelser og krænkelser af menneskerettighederne og de demokratiske principper og værdier i hele verden, såsom vilkårlige anholdelser og tilbageholdelser, tortur, undertrykkelse af civilsamfundet og politiske modstandere, offentlige myndigheders overdrevne brug af vold, censur og trusler mod uafhængige medier, politiske angreb på internationale institutioner og øget

brug af ulovlige krigsmetoder, hvilket er alvorlige tilsidesættelser af den humanitære folkeret og menneskerettighedslovgivningen; beklager dybt svækkelsen af beskyttelsen af demokratiske institutioner og processer og indskrænkningen af civilsamfundets råderum rundt om i verden;

5. bemærker med dyb bekymring den igangværende internationale krise med hensyn til ansvarliggørelse og udfordringen for så vidt angår bestræbelserne på at sætte en stopper for straffrihed for krænkelser af helt centrale normer i den internationale menneskerettighedslovgivning og den humanitære folkeret i den moderne tids konflikter rundt om i verden;

6. bemærker med tilfredshed, at der også er "menneskerettighedslyspunkter" i denne situation med store udfordringer for menneskerettighederne på verdensplan; understreger, at der er behov for en mere strategisk kommunikation om menneskerettigheder og demokrati gennem udbredelse af nyheder om positive resultater, politikker og bedste praksis; bakker op om initiativet "positive menneskerettighedshistorier"[9] som et middel til at fremme positive historier om menneskerettighederne;

Styrkelse af EU's værktøjskasse til fremme og beskyttelse af menneskerettigheder og demokrati overalt i verden

7. bemærker med bekymring den øgede splittelse på verdensplan; understreger EU's ansvar for fortsat at forsvare de demokratiske værdier og principper og menneskerettigheder, fred og værdighed rundt om i verden, som det er endnu vigtigere at forsvare i den nuværende ustabile situation, som den globale politik befinder sig i; opfordrer EU til at holde kommunikationskanalerne åbne over for forskellige aktører og til at videreudvikle en omfattende værktøjskasse til at styrke menneskerettighederne og demokratiet på verdensplan;

EU-handlingsplanen vedrørende menneskerettigheder og demokrati

8. bemærker, at EU og dets medlemsstater har gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen af EU's handlingsplan om menneskerettigheder og demokrati, selv om de ikke har nået alle dens mål, primært på grund af de hidtil usete udfordringer, som verden har oplevet siden vedtagelsen; bifalder i den forbindelse forlængelsen af handlingsplanen indtil 2027 med henblik på at maksimere synergierne og komplementariteten mellem menneskerettigheder og demokrati på lokalt, nationalt og globalt plan;

EU's særlige repræsentant (EUSR) for menneskerettigheder

9. støtter fuldt ud det arbejde, der udføres af EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, med hensyn til at bidrage til synligheden af og sammenhængen i EU's menneskerettighedstiltag i dets eksterne forbindelser; holder fast ved EUSR's centrale rolle i EU's fremme og beskyttelse af menneskerettighederne gennem samarbejde med ikke-EU-lande og ligesindede partnere; understreger, at der er behov for et tæt samarbejde mellem EUSR for menneskerettigheder og andre EUSR'er og

[9] https://goodhumanrightsstories.net/

særlige repræsentanter for yderligere at forbedre denne kohærens og opfordrer til øget synlighed med hensyn til den rolle, som EUSR for menneskerettigheder spiller; opfordrer til, at EUSR støttes i sit arbejde med øgede ressourcer;

Instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa og det tematiske program for menneskerettigheder og demokrati

10. minder om den grundlæggende rolle, som instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa, herunder dets tematiske program for menneskerettigheder og demokrati, spiller som et EU-flagskibsinstrument med hensyn til at fremme og beskytte menneskerettigheder og demokrati overalt i verden; fremhæver behovet for at inddrage civilsamfundet i alle EU's relevante eksterne aktiviteter; gentager, at det er vigtigt at strømline en menneskerettighedsbaseret tilgang i EU's udenrigspolitiske instrumenter; pointerer Parlamentets rolle i programmeringsprocessen for instrumentet og opfordrer Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) til rettidigt at dele alle relevante oplysninger for at sætte Parlamentet i stand til at udøve denne rolle, navnlig under dialoger på højt geopolitisk niveau med Kommissionen;

EU's internationale aftaler

11. gentager sin opfordring til at indføje solide klausuler om menneskerettigheder i aftaler mellem EU og ikke-EU-lande ledsaget af et klart sæt retningslinjer og procedurer, der skal følges i tilfælde af krænkelser; opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til aktivt at overveje, hvordan det kan sikres, at menneskerettighedsklausulerne i gældende internationale aftaler håndhæves effektivt; gentager, at EU stillet over for sine partnerlandes vedvarende overtrædelser af menneskerettighedsklausulerne bør reagere hurtigt og beslutsomt, herunder ved at suspendere de pågældende aftaler, hvis andre alternativer viser sig ikke at være virkningsfulde;

EU's menneskerettighedsdialoger

12. understreger den vigtige rolle, som menneskerettighedsdialoger spiller i EU's menneskerettighedsværktøjskasse og som et centralt redskab til gennemførelse af EU-handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati; gør opmærksom på, at disse dialoger bør komme ind på den samlede menneskerettigheds- og demokratisituation med de relevante lande; bemærker, at menneskerettighedsdialogerne bør betragtes som et centralt element i et vedvarende EU-engagement og ikke som et fritstående instrument; minder om, at disse dialoger skal anvendes i sammenhæng og synergi med andre instrumenter; gentager, at det er nødvendigt at rejse individuelle sager, navnlig dem, som Parlamentet har sat fokus på i sine beslutninger, og sikre en passende opfølgning; opfordrer til, at synligheden af disse dialoger og deres resultater øges, bl.a. gennem offentliggørelse af en fælles pressemeddelelse;

Den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner (EU's Magnitskij-lov)

13. glæder sig over den tiltagende anvendelse af den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner som et vigtigt politisk redskab i EU's forsvar af menneskerettigheder og demokrati i hele verden; bemærker imidlertid de udfordringer, som kravet om enstemmighed udgør i forbindelse med vedtagelse af sanktioner, og

gentager sin opfordring til, at der indføres afstemning med kvalificeret flertal i forbindelse med afgørelser om den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner; støtter fuldt ud muligheden for at indføre målrettede korruptionsbekæmpende sanktioner inden for EU's rammer i den henseende, hvilket har været en mangeårig prioritet for Parlamentet, enten gennem medtagelse heraf i forordningen om den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner eller under en anden ordning; fremhæver behovet for fuldstændig håndhævelse af sanktionerne og opfordrer til, at der gribes ind over for omgåelser;

Demokratistøtteaktiviteter

14. gør på ny opmærksom på sin bekymring over autoritære og illiberale regimers tiltagende angreb på demokratiske principper og værdier; understreger, at forsvaret af og støtten til demokrati rundt om i verden i stigende grad bliver af geopolitisk og strategisk interesse; understreger betydningen af Parlamentets indsats inden for kapacitetsopbygning for partnerparlamenter, fremme af mægling og tilskyndelse til en dialog- og kompromiskultur, navnlig blandt unge politiske ledere, samt styrkelse af kvindelige parlamentarikere, menneskerettighedsforkæmpere og repræsentanter for civilsamfundet og uafhængige medier; gentager sin opfordring til Kommissionen om at fortsætte og udvide dens aktiviteter på disse områder ved at øge finansieringen af og støtten til EU-organer, -agenturer og andre tilskudsbaserede organisationer; understreger den helt afgørende betydning af direkte at støtte civilsamfundet og personer, der giver udtryk for regeringskritiske synspunkter, navnlig i den nuværende atmosfære af voksende globale spændinger og undertrykkelse i et stigende antal lande; gør på ny opmærksom på betydningen af EU's valgobservationsmissioner og Parlamentets bidrag til at udvikle og fremme deres metoder; opfordrer til øget samarbejde mellem Parlamentets Gruppe for Demokratistøtte og Valgkoordinering, Kommissionens relevante generaldirektorater og EU-Udenrigstjenesten;

EU's støtte til menneskerettighedsforkæmpere

15. er stærkt bekymret over den fortsatte begrænsning af civilsamfundets råderum og de stigende trusler mod menneskerettighedsforkæmperes og deres familiers, lokalsamfunds og advokaters arbejde og finder navnlig de stadig mere raffinerede midler, der anvendes til at forfølge dem, bekymrende; støtter helhjertet menneskerettighedsforkæmperes arbejde og EU's indsats for at sikre beskyttelse af dem i hele verden; opfordrer til, at EU og dets medlemsstater anvender EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere fuldstændigt og konsekvent; opfordrer til, at der gøres en indsats for at styrke synligheden af EU's foranstaltninger og kanaler til beskyttelse af og støtte til menneskerettighedsforkæmpere;

Bekæmpelse af straffrihed og korruption

16. understreger, at både straffrihed og korruption muliggør og forværrer menneskerettighedskrænkelser og udhulingen af de demokratiske principper; glæder sig over foranstaltningerne til bekæmpelse af korruption i EU's eksterne politikker i den fælles meddelelse af 3. maj 2023 fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om bekæmpelse af korruption (JOIN(2023)0012); bakker op om bestemmelserne om

korruptionsbekæmpelse, som indgår i EU's handelsaftaler med ikke-EU-lande; fremhæver den vigtige rolle, som civilsamfundet i ikke-EU-lande spiller for overvågning af bekæmpelsen af straffrihed og korruption;

EU-tiltag på multilateralt niveau

17. bekræfter på ny, at fremme af respekt for, beskyttelse af og virkeliggørelse af menneskerettighederne i hele verden kræver et stærkt internationalt samarbejde på multilateralt niveau; understreger FN's og dets organers særligt betydningsfulde rolle som det primære forum, der skal være i stand til effektivt at fremme indsatser for fred og sikkerhed, bæredygtig udvikling og respekt for menneskerettighederne og folkeretten; opfordrer EU og dets medlemsstater til fortsat at støtte FN's arbejde, både politisk og økonomisk; gentager, at det er nødvendigt, at EU og dets medlemsstater taler med én stemme i FN og i andre multilaterale fora; opfordrer EU-delegationerne til at spille en mere markant rolle i multilaterale fora, hvilket de bør have tilstrækkelige ressourcer til;

18. er dybt bekymret over autoritære regimers tiltagende angreb på den regelbaserede verdensorden, herunder ved at undergrave FN-organernes funktion, dvs. misbruget af vetoretten i FN's Sikkerhedsråd; understreger, at disse organers mindskede effektivitet medfører reelle omkostninger i form af konflikter, tab af menneskeliv og menneskelige lidelser og i alvorlig grad svækker landenes samlede evne til at tackle globale udfordringer; opfordrer medlemsstaterne og ligesindede partnere til at intensivere deres bestræbelser på at vende denne udvikling;

19. glæder sig over den politiske og finansielle støtte, som EU har ydet til Den Internationale Straffedomstol (ICC), herunder ICC's anklagemyndighed (OTP), ikke mindst gennem lanceringen af det "globale initiativ til bekæmpelse af straffrihed for internationale forbrydelser", der giver 20 mio. EUR i støtte til ICC; opfordrer EU og dets medlemsstater til fortsat at støtte ICC med de nødvendige midler og ressourcer og til at anvende alle de instrumenter, de råder over, til at styrke bekæmpelsen af straffrihed overalt i verden; opfordrer alle medlemsstaterne til at respektere alle ICC's organers, herunder OTP's og kamrenes, handlinger og afgørelser og til at støtte deres arbejde som en uafhængig og upartisk international retslig institution;

20. gentager EU's stærke støtte til Den Internationale Domstol og ICC i en særligt udfordrende tid for den internationale retspleje; bemærker med dyb bekymring den foruroligende og stigende tendens til, at statslige embedsmænd undergraver internationale institutioners og deres ansattes afgørelser;

Opretholdelse af den humanitære folkeret

21. noterer sig med bekymring, at den humanitære folkeret og den internationale menneskerettighedslovgivning i stadig større grad tilsidesættes, navnlig i form af vedvarende konflikter rundt omkring i verden; understreger, at det er af allerstørste betydning for humanitære hjælpeorganisationer at kunne yde fuldstændig, rettidig og uhindret støtte til alle mennesker i sårbare situationer, og opfordrer alle parter i væbnede konflikter til at beskytte civilbefolkningen og humanitært og sundhedsfagligt personale; opfordrer alle stater til at overholde den humanitære folkeret betingelsesløst og fuldt ud; opfordrer det internationale samfund, og navnlig medlemsstaterne, til at fremme

ansvarliggørelse og bekæmpelse af straffrihed for alvorlige overtrædelser af den humanitære folkeret; opfordrer til, at der systematisk oprettes humanitære korridorer i regioner i krig og i kampsituationer, når det er nødvendigt for at give udsatte civilpersoner mulighed for at flygte fra konflikter, og fordømmer på det kraftigste ethvert angreb på dem;

Team Europe-tilgangen

22. anerkender potentialet for stærkere ensretning af tilgange til beskyttelse og fremme af menneskerettighederne mellem medlemsstaternes ambassader og EU-delegationerne i ikke-EU-lande; understreger, at medlemsstaternes ambassaders har mulighed for at spille en stadig mere aktiv rolle med hensyn til at fremme og beskytte menneskerettighederne og samtidig støtte civilsamfundet i disse lande; fremhæver vigtigheden af fælles ansvar mellem medlemsstaterne og EU-delegationerne i disse bestræbelser; opfordrer EU og dets medlemsstater til at intensivere deres kollektive bestræbelser på at fremme respekt for, beskyttelse af og virkeliggørelse af menneskerettighederne og til at støtte demokrati overalt i verden;

Reaktion på udfordringerne med hensyn til universelle menneskerettigheder og demokrati

Retten til frihed for tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling

23. fordømmer enhver handling eller ethvert forsøg på at legalisere, anspore til, tillade, give samtykke til eller acceptere tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf under alle omstændigheder; fordømmer det stigende antal rapporter om statslige aktørers brug af tortur i konfliktsituationer rundt om i verden og gentager, at retten til frihed for tortur eller andre former for umenneskelig eller nedværdigende behandling ikke kan fraviges;

Retten til fødevarer

24. minder om, at retten til fødevarer, herunder fysisk og økonomisk adgang til tilstrækkelige fødevarer eller midlerne til indkøb heraf, er en menneskeret; er ekstremt bekymret over udfordringerne i relation til retten til fødevarer på verdensplan, især i krigs- og konfliktsituationer; bemærker med bekymring det stigende antal rapporter om anvendelse af fødevarer som våben i væbnede konflikter; opfordrer EU og dets medlemsstater til inden for FN-systemet at fremme ufravigelige retningslinjer for retten til fødevarer til alle uden forskelsbehandling;

Klimaforandringerne og miljøet

25. fremhæver, at klimaforandringerne og deres indvirkning på miljøet har direkte indvirkning på den reelle udøvelse af alle menneskerettighederne; anerkender det vigtige arbejde, der udføres af CSO'er, oprindelige folk, menneskerettighedsforkæmpere, der kæmper for jord og miljø, samt aktivister fra oprindelige befolkningsgrupper, for beskyttelsen af et rent, sundt og bæredygtigt miljø; beklager de risici, som miljømenneskerettighedsforkæmpere og aktivister fra oprindelige befolkningsgrupper står over for, og opfordrer til, at den reelle beskyttelse af dem garanteres; bemærker med dyb bekymring de stadig stigende trusler mod et rent, sundt og bæredygtigt miljø som følge af anvendelsen af masseødelæggelsesvåben og

andre former for krigsførelse, som påvirker miljøet negativt og i uforholdsmæssig grad;

Barnets rettigheder

26. opfordrer til en systematisk og konsekvent tilgang til fremme og forsvar af børns rettigheder igennem alle EU's eksterne politikker; opfordrer til en mere samordnet indsats for at fremme respekt for, beskyttelse af og virkeliggørelse af børns rettigheder i krise- eller nødsituationer; fordømmer den aftagende respekt for barnets rettigheder og de tiltagende krænkelser og misbrug af disse rettigheder, bl.a. gennem vold, tidlige ægteskaber og tvangsægteskaber, seksuelt misbrug, herunder kønslemlæstelse, menneskehandel, børnearbejde, rekruttering af børnesoldater, manglende adgang til uddannelse og sundhedspleje, fejlernæring og ekstrem fattigdom; fordømmer endvidere stigningen i antallet af dødsfald blandt børn i væbnede konflikter og understreger, at der er behov for en effektiv beskyttelse af børns rettigheder i forbindelse med aktiv krigsførelse; gentager sin opfordring til en systematisk og konsekvent tilgang til fremme og forsvar af børns rettigheder gennem alle EU's eksterne politikker;

Kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene

27. understreger, at kvinders rettigheder og ligestilling mellem kønnene er uomgængelige og udelelige menneskerettigheder såvel som et grundlag for retsstaten og inkluderende, modstandsdygtige demokratier; beklager dybt, at millioner af kvinder og piger stadig udsættes for forskelsbehandling og vold, navnlig i forbindelse med konflikter, og berøves deres værdighed og selvstændighed og sågar livet; opfordrer EU, dets medlemsstater og ligesindede partnere til at intensivere deres bestræbelser på at sikre den fulde udøvelse og beskyttelse af kvinders og pigers menneskerettigheder; fordømmer på det kraftigste de tiltagende angreb på seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder rundt om i verden samt kønsbaseret vold; glæder sig over EU's tiltrædelse af Istanbulkonventionen; opfordrer EU og dets internationale partnere til at øge deres indsats for at sikre, at kvinder til fulde kan nyde godt af menneskerettighederne og behandles på samme måde som mænd; understreger, at det er nødvendigt at fortsætte bestræbelserne på helt at udrydde udøvelsen af kvindelig kønslemlæstelse;

Flygtninge og asylsøgeres rettigheder

28. fordømmer udhulingen af flygtninge, asylsøgere og tvangsfordrevnes menneskerettigheder og sikkerhed; bekræfter på ny deres umistelige menneskerettigheder og grundlæggende ret til at søge asyl; minder om staternes forpligtelse til at beskytte dem i overensstemmelse med folkeretten; opfordrer EU og dets medlemsstater til reelt at værne om deres rettigheder i EU's asyl- og migrationspolitik og i EU's samarbejde med partnerlande i den henseende; fremhæver, at EU bør optrappe sin indsats for at anerkende og udvikle måder at tackle de grundlæggende årsager til irregulær migration og tvangsfordrivelse på ved at opbygge modstandskraft i migranternes oprindelsessamfund og hjælpe dem med at give deres borgere mulighed for at få et anstændigt liv i deres hjemland; opfordrer EU og dets medlemsstater til fortsat, og hvis det er muligt, at øge deres støtte til de lande, der huser flest flygtninge, samt til transitlande; gentager, at tæt samarbejde og dialog med ikke-EU-lande fortsat er af afgørende betydning for at forebygge smugling af migranter; understreger i den forbindelse, at formidling af information og oplysningskampagner

om risiciene ved smugling er af helt afgørende betydning; opfordrer til, at der i forbindelse med EU-finansierede humanitære operationer tages hensyn til børns særlige behov og sårbarheder, og at beskyttelsen af dem, mens de er fordrevne, sikres; understreger vigtigheden af at udvikle en effektiv ramme for sikre og lovlige veje til EU og bifalder i den forbindelse Kommissionens meddelelse om tiltrækning af færdigheder og talenter til EU[10], herunder udviklingen af talentpartnerskaber med partnerlande;

LGBTIQ+-personers rettigheder

29. beklager dybt menneskerettighedskrænkelserne, herunder forskelsbehandling, forfølgelse, vold og drab, mod lesbiske, bøsser, biseksuelle, transpersoner, nonbinære, interkønnede og queerpersoner (LGBTIQ+) overalt i verden; er ekstremt bekymret over udbredelsen af had og LGBTIQ+-fjendtlige narrativer og lovgivning rettet mod LGBTIQ+-personer og menneskerettighedsforkæmpere; gentager sin opfordring til fuld gennemførelse af LGBTIQ-strategien 2020-2025, som er EU's redskab til at forbedre situationen for LGBTIQ+-personer i hele verden;

Rettigheder for personer med handicap

30. er bekymret over udfordringerne i forbindelse med den fulde udøvelse af rettighederne for personer med handicap; gentager sin opfordring til EU om at bistå partnerlandene med at udvikle politikker til støtte for omsorgspersoner for personer med handicap; opfordrer EU til i sin eksterne politik at anvende strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 som et redskab til at forbedre situationen for personer med handicap, navnlig hvad angår fattigdom og forskelsbehandling, men også problemer med adgang til uddannelse, sundhedspleje og beskæftigelse samt deltagelse i det politiske liv;

Ældre menneskers rettigheder

31. gentager sin opfordring til EU og dets medlemsstater om at udvikle nye veje til at styrke ældre menneskers rettigheder, som tager højde for de mange udfordringer, de oplever, som bl.a. aldersbaseret forskelsbehandling, fattigdom, vold og manglende social beskyttelse, sundhedspleje og andre grundlæggende tjenesteydelser samt hindringer med hensyn til at få job; fremhæver det arbejde, der er udført af FN's åbne arbejdsgruppe vedrørende aldring, for et retligt bindende instrument, som skal styrke beskyttelsen af menneskerettighederne for ældre mennesker, og opfordrer til, at EU og dets medlemsstater overvejer at støtte dette arbejde aktivt;

Retten til ligestilling og ikkeforskelsbehandling

32. gentager sin fordømmelse af alle former for racisme, intolerance, fremmedhad og forskelsbehandling på grund af race, etnicitet, nationalitet, social klasse, handicap, kaste, religion, tro, alder, seksuel orientering eller kønsidentitet; fordømmer den voksende internationale trussel, som hadefuld tale, herunder online, udgør; gentager, at uddannelse og dialog spiller en afgørende rolle med hensyn til at fremme tolerance, forståelse og mangfoldighed; opfordrer til, at EU og dets medlemsstater går forrest i den

[10] Kommissionens meddelelse af 27. april 2022 om tiltrækning af færdigheder og talenter til EU (COM(2022)0657).

globale kamp mod alle former for ekstremisme, og glæder sig over vedtagelsen af en EU-strategi med henblik herpå;

Retten til livet: frem mod universel afskaffelse af dødsstraffen

33. gentager sin principielle modstand mod dødsstraffen, som er uforenelig med retten til livet og en grusom, umenneskelig og nedværdigende straf, som er uigenkaldelig; understreger, at EU skal være kompromisløst i sine bestræbelser på at opnå universel afskaffelse af dødsstraffen som et vigtigt mål i dets eksterne menneskerettighedspolitik; bemærker, at der trods tendensen i visse ikke-EU-lande til at tage skridt til at afskaffe dødsstraffen stadig er betydelige udfordringer i den henseende; beklager, at antallet af gennemførte dødsdomme i andre ikke-EU-lande har nået det højeste niveau i de seneste fem år; gentager sin opfordring til alle lande, der endnu ikke har gjort det, om at afskaffe dødsstraffen eller straks at indføre et moratorium som et første skridt hen imod afskaffelse;

Retten til tanke-, samvittigheds-, religions- og trosfrihed

34. gentager sin bekymring over krænkelser af retten til tanke-, samvittigheds-, religions- og trosfrihed; beklager dybt brugen af religiøse eller trosbaserede identiteter som redskab til politiske formål og udelukkelsen af personer, der tilhører religiøse og trosbaserede mindretal og religiøse samfund, i visse ikke-EU-lande; anbefaler, at den særlige udsending for fremme og beskyttelse af religions- og trosfrihed uden for EU tildeles flere ressourcer, således at han ubesværet kan udføre sit mandat; fremhæver nødvendigheden af, at den særlige udsending fortsat arbejder tæt og komplementært sammen med EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder og Rådets Menneskerettighedsgruppe; opfordrer EU og dets medlemsstater til at styrke deres indsats for at beskytte retten til tanke-, samvittigheds-, religions- eller trosfrihed, til at rejse disse spørgsmål i FN's menneskerettighedsfora og til at fortsætte samarbejdet med de relevante FN-mekanismer og -komitéer;

Ytringsfrihed, mediefrihed og retten til information

35. understreger den afgørende betydning af ytringsfrihed og adgang til pålidelig information for at opretholde demokratiet og et velfungerende civilsamfundsmæssigt råderum; er alvorligt bekymret over de stigende begrænsninger af ytringsfriheden i adskillige lande verden over, navnlig for journalister, ved hjælp af censur, påtvunget selvcensur og misbrug af terror- eller korruptionsbekæmpelseslove, for at undertrykke journalister og grupper i civilsamfundet; udtrykker desuden bekymring for journalisters og mediearbejderes fysiske sikkerhed og over det forhold, at de udsættes for angreb i konfliktområder;

36. opfordrer indtrængende EU til at støtte pålidelige medier og informationsformidlere, der fremmer ansvarliggørelse af myndigheder og støtter overgang til demokrati; udtrykker bekymring over den omfattende brug af SLAPP til at bringe journalister, aktivister, fagforeningsfolk og menneskerettighedsforkæmpere til tavshed overalt i verden; glæder sig i den forbindelse over det direktiv, der er udarbejdet med henblik på at beskytte journalister og menneskerettighedsforkæmpere mod urimelige retssager og SLAPP; opfordrer lovgivere i ikke-EU-lande til at udarbejde lovgivning med samme formål som led i en bredere indsats for at fremme og beskytte mediefrihed og -pluralisme;

37. glæder sig over Kommissionens plan om at finansiere initiativer, der støtter journalister i juridiske og praktiske spørgsmål, også uden for EU, gennem handlingsplanen for europæisk demokrati; opfordrer EU til at styrke dets bestræbelser på at hjælpe journalister overalt i verden, der udsættes for krænkelser; anerkender bidraget til at nå dette mål fra programmer som det nu nedlagte Media4Democracy og andre EU-finansierede aktiviteter, herunder Den Europæiske Demokratifonds aktiviteter;

38. er fortsat dybt bekymret over den stadig værre situation med hensyn til pressefrihed rundt om i verden; fordømmer censureringen af journalister, menneskerettighedsforkæmpere og civilsamfundsorganisationer gennem anvendelse af love om såkaldte udenlandske agenter samt andre lovgivningsmæssige og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger, der er indført af autoritære og illiberale regimer;

Retten til offentlig deltagelse

39. beklager dybt, at retten til at deltage i frie og retfærdige valg ikke respekteres af autoritære og illiberale regimer; fremhæver, at disse regimer afholder falske valg med det formål at forankre deres magt, da de mangler reel politisk konkurrence og pluralisme;

Menneskerettigheder, erhvervsliv og handel

40. fremhæver samhandelens rolle som et vigtigt redskab til at fremme og forbedre menneskerettighedssituationen i EU's partnerlande; bemærker imidlertid, at der kun er sket få eller slet ingen forbedringer i nogle af de pågældende lande; beklager dybt de skadelige konsekvenser af visse overdrevne og udnyttelsesorienterede forretningsaktiviteter for menneskerettighederne og demokratiet; ser med tilfredshed på den harmonisering, som er et resultat af direktivet om virksomheders due diligence i forbindelse med bæredygtighed, som indeholder bindende EU-regler for ansvarlig virksomhedsadfærd med hensyn til menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljømæssige rettigheder; glæder sig endvidere over forordningen om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet[11] og opfordrer til en hurtig gennemførelse af den på medlemsstatsniveau;

41. fremhæver, at mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder i mange regioner i verden ofte er drivkraften i de lokale økonomier; understreger, at mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder udgør 90 % af alle virksomheder og tegner sig for 60-70 % af beskæftigelsen og 50 % af bruttonationalproduktet på verdensplan; fremhæver betydningen af mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder i kraft af deres bidrag til 2030-dagsordenen og opfyldelsen af målene for bæredygtig udvikling, navnlig målene om udryddelse af fattigdom og anstændigt arbejde til alle;

Menneskerettighederne og digitale teknologier

42. er bekymret over den trussel, som kunstig intelligens (AI) kan udgøre for demokrati og

[11] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet (COM(2022)0453).

menneskerettigheder, navnlig hvis den ikke er behørigt reguleret; bifalder Rådets konklusioner af 26. juni 2023 om digitalt diplomati for at styrke EU's rolle og lederskab inden for global digital forvaltning, navnlig dets position som formgiver af det globale digitale regelsæt; glæder sig i den forbindelse over vedtagelsen af EU's forordning om kunstig intelligens, som tager sigte på at harmonisere reglerne om AI for at beskytte menneskerettighederne, og de fordele, som AI kan medføre for menneskers trivsel; bemærker med bekymring den negative indvirkning af "industrien for falsk indhold" på retten til information og pressefrihed, herunder den hurtige udvikling af AI og den efterfølgende styrkelse af desinformationsindustrien[12];

43. understreger, at internettet bør være et sted, hvor ytringsfriheden råder; mener ikke desto mindre, at enkeltpersoners rettigheder skal respekteres; er af den opfattelse, at det, der betragtes som ulovligt offline, også bør betragtes som ulovligt online, hvor det er relevant; udtrykker bekymring over det stigende antal nedlukninger af internettet; fremhæver, at nedlukninger af internettet ofte benyttes af autoritære regimer, bl.a. til at bringe systemkritikerne til tavshed og begrænse den politiske frihed; opfordrer indtrængende EU til at bekæmpe dette stærkt bekymrende fænomen;

°

° °

44. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Den Europæiske Unions særlige repræsentant for menneskerettigheder, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, FN's Sikkerhedsråd, FN's generalsekretær, formanden for FN's Generalforsamlings 79. samling, formanden for FN's Menneskerettighedsråd, FN's højkommissær for menneskerettigheder og EU's delegationschefer.

[12] Journalister uden Grænser, "2023 World Press Freedom Index – journalism threatened by fake content industry" (det internationale pressefrihedsindeks for 2023 – journalistikken truet af "industrien for falsk indhold") https://rsf.org/en/2023-world-press-freedom-index-journalism-threatened-fake-content-industry.

BEGRUNDELSE

Hvert år vedtager Europa-Parlamentet tre årlige betænkninger om hhv. EU's udenrigspolitik, sikkerheds- og forsvarspolitik og menneskerettighedspolitik.

De tre betænkninger omhandler:

- gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik – årlig betænkning 2024 (baseret på beretningen fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender til Europa-Parlamentet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik) – AFET-udvalgets kompetence
- menneskerettigheder og demokrati i verden og Den Europæiske Unions politik på området – årlig betænkning 2024 (baseret på EU's årsberetning om menneskerettigheder og demokrati i verden 2022) – DROI-underudvalgets kompetence, og
- gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik – årlig betænkning 2024 (baseret på beretningen fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender til Europa-Parlamentet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik) – SEDE-underudvalgets kompetence.

I disse betænkninger overvåges og vurderes gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder EU's menneskerettighedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. De er et centralt element i Europa-Parlamentets bidrag til udformningen af EU's udenrigspolitik, først og fremmest med hensyn til den styrkede kontrolret, som Lissabontraktaten gav Europa-Parlamentet. Det er meget vigtigt, at Europa-Parlamentet reagerer på årsberetningerne fra andre institutioner, så snart de offentliggøres.